

6 Mai

În calendarul sărbătorilor de tot felul, dela 1928 înainte, va trebui trecută ziua de șase Mai. Ca un îndepărtat ecou al zilei de 3 Mai 1848, în svon de legendă, ziua libertății depe câmpia Blajului, renaște la Alba. La greutatea numelor simbolice, Blaj, Alba Iulia se adaugă azi, restul țării vechi cu cetatea Bucureștilor și capitala Banilor, Craiova, cu Galații și Ploeștii, cu Chișinăul și Cernăuții. S'a întregit cununa. La șase Mai ea va încinge fruntea învingătorilor: Iuliu Maniu, Ion Mihalache.

Doă simboluri: țările desrobite, țara mămă, înfrățite, în sfârșit, nu numai geograficește și politicește, dar topite într'un singur suflet românesc.

Acesta este șase Mai. Pentru Olteni, Craiova echivalează deci cu Alba Iulia. Când cei din Alba, vor cânta deci prohodul unei Români de ură și învrăjbire între frați, de sărăcie în țară și de umilire peste hotare, când la stâlpul răspunderii acestei situații nenorocite va fi pus partidul liberal, la Craiova același geamăt va fi smuls din suferința noastră și acelaș gând: scăparea țării de partidul liberal.

Și tot așa în toate orașele, în cari Români dornici de libertate vor arăta că Ardealul și Basarabia, Bucovina și Banatul suferă ca noi, ca vechiul regat și numai prin sfortarea tuturor, victoria poate fi asigurată. Nu, la marele triumf al politicei național-tărăniste, nu putea să manifesteze și să se lupte numai la Alba Iulia. Înțelepciunea conducerii partidului nostru a hotărât ca schimbarea epocală în politica țării, înlocuirea regimului de arbitrar cu cel de legalitate, nu putea fi legată de Alba Iulia numai, ci de țara întreagă. Prin aceasta, ziua de 6 Mai este ziua în care poporul românesc unit sufletește, în toate colțurile țării, cântă imnul de slavă libertății.

Manifestul Partidului Național-Tărănesc

Țara este chemată să se pronunțe contra guvernului

Comitetul de direcție al partidului național-tărănesc a adresat țării următorul manifest, în vederea adunării dela Alba-Iulia.

Cetățeni!

Partidul național-tărănesc, în ceasul acesta de grea cumpănă al vieții noastre naționale, crede de a sa datorie să facă apel la conștiința cetățenească și națională a întregii țări, ridicându-se pe deasupra tuturor considerațiilor mărunte de competițiuni sau rivalități de partid.

Lupta pe care o duce partidul național-tărănesc nu se

mărginește la o simplă discuție asupra problemelor politice curente. Ea este, în realitate, continuarea străduințelor seculare ale neamului românesc pentru desrobire și unire.

În urma războiului, neamul românesc a creat să-și afirme printr'o sfortare eroică, voința sa de a trăi liber și unit.

Dar entuziasmul popular și credința națională au căzut victime, în fața unei oligarhii și plutocrații lipsite de orice scrupul, care a încercat să exploateze tragedia neamului în scopurile sale de dominațiune și împilare.

Războiul s'a sfârșit de zece ani.

De zece ani, provinciile românești, scuturându-și jugul străin, s'au hotărât să pună temelile unui stat național românesc, liber și independent.

Dar, prin cruda ironie a soartei, o coterie plutocară a știut să utilizeze armele încredințate în 1916 guvernului de-atunci, în scopul apărării țării împotriva dușmanului străin, pentru a duce toare și a masselor populare din război împotriva provinciilor alipite, împotriva claselor producătoare fără, chemate la viață politică prin însăși jertfele lor.

Astfel, de zece ani trăim sub un regim de opresiune și exploatare, în care jandarmeria, starea de asediu, cenzura și nesocotirea desăvârșită a tuturor legilor, a constituit singurul mijloc de a menține dominațiunea guvernelor liberale fățișe sau camuflate.

Cetățeni!

ÎN TEORIE, avem o viață constituțională, bazată pe sufragiul universal, pe regimul reprezentativ și pe responsabilitatea ministerială.

ÎN PRACTICĂ, sufragiul universal a devenit o minciună. De opt ani țara nare reprezentantă națională.

Conținutul urnelor a fost înlocuit, libertatea individuală călcată în picioare, presa înlanțuită. Administrația, poliția magistratura, armata au fost deviate dela marile lor misiuni de ordine, dreptate și apărare națională, spre a fi transformate de guverne inconștiente în instrumente de corupțiune și opresiune electorală.

Corpurile legiuitoare au fost produsul artificial al violențelor polițienești, al fraudelor administrative și din nenorocire, de multe ori, al abuzurilor unor magistrați nedemni de înalta lor misiune.

CETAȚENI!

Gospodăria economică a țării, așezată pe baza fundamental greșite, este ruinată. Agricultură lucrează în pierdere, nu numai pentru că organizarea cea nouă, recamată de necesitățile reformelor agrare, este nesocotită și ignorată, — dar este de-a dreptul prigonită prin taxe vamale, cari împiedică procurarea de bune și ieftine unelte agricole și taxe de export ce descurajează intensificarea producției.

Industria serioasă își închide porțile și sacrificiile bugetare ale contribuabilor

țării sunt îndepărtate pentru menținerea unei industrii parazitare, iar comerțul cinstit merge la faliment pentru a lăsa loc comerțului exploatare.

Politica de revalorizare monetară, menită să protejeze interesele bancare ale regimului, a dat faliment și partidul liberal a fost obligat să adopte soluția stabilizării monetare, fără a trage însă nici o consecință de ordin politic din această abdicare totală dela programul său economic.

Politica de refacere a țării „prin noi înșine”, dela început condamnată din cauza lipsei capitalului mobilier indigen, distrus de războiu, a exclus importul capitalului străin, o impus dezastruoase măsurii de moratoriu față de creditorii țării și ne-a creat o reputație tristă de xenofobie economică, prin care s'a ruinat creditul țării, s'a împiedicat refacerea economiei noastre și punerea în valoare a unor imense bogății naționale.

Sub mantia naționalismului economic, partidul liberal a procedat la o sistematică și stăruitoare acaparare a tuturor bogățiilor țării: cărbuni, petrol, gaz metan, minereuri, păduri, uzini, fabrici, conducte de petrol, pescării, căderi de apă, climaterice și balneare, mijloace de transport, comerț de cereale, comerț, de bancă. Tot ce reprezintă o valoare în această țară, a fost trustificat fie cu ajutorul legilor transformate în instrumente de jaf, fie cu ajutorul unui întreg aparat administrativ de birouri și de comisii, îngrămădindu-se în câțiva ani, în câteva mâini, bogățiile imense ale țării și transformându-le într'o uriașă întreprindere parazitara, care se nutrește din mizeria obștească.

Urmarea imediată a unei astfel de politice economice trebuia să fie fiscalitatea nefastă de astăzi: birurile apăsătoare smulse cu greutate unei țări sărace.

Cetățeni!

Deși descentralizarea este regimul legal, administrația publică se află sub un regim de centralizare excesivă, care este urmarea directă a sistemului absolutist aplicat în politica generală a țării.

Nouile provincii, obișnuite cu regimul unei autonomii locale, vechi de secole, adânc intrata în tradiții și dominată de un puternic spirit de localitate, au fost aspru lovite de o centralizare brutală, care

adaogată unei unificări nehibzuite și corupții administrative, a provocat o nemulțumire generală contra spiritului îngust și metodelor balcanice cu cari partidul liberal administrează țara în general și în deosebi nouile provincii.

Cetățeni!

După zece ani de la un războiu, în care lipsa noastră de pregătire tehnică ne-a dus la jertfe inutile, situația armatei noastre, suprema noastră speranță în fața unor primejdii, în fiecare zi mai amenințătoare, este dureroasă.

Situația externă a României ne dă, în tot așa de mare măsură, dovada incapacității regimului. Opt ani de nepriecere a împrejurărilor, de neprevădere și de nehotărâre au dus țara la discredit și izolare.

Azi, Ungaria, dezarmată de tratate, se poate înarma și poate, agita chestiunea revizuirii tratatului dela Trianon și a schimbării frontierelor noastre, fără ca un cuvânt de protest sau un gest de bărbăție să fie făcut, la noi, din partea unui guvern lipsit de autoritate, de demnitate și patriotism.

Un asemenea regim politic, vinovat de atâtea grele păcate, nu se mai poate prelungi o singură zi, fără a primejdi existența însăși a Statului nostru și fără a amenința iremediabil puterea de viață și putința de propășire a poporului nostru.

Cetățeni!

În lupta politică ce se desfășoară astăzi, stau față în față, de o parte o clică despotică și hrăpărească, și de altă parte națiunea românească întregă.

Partidul național-tărănesc, atât în urma alegerilor, cât și a manifestărilor populare grandioase, care au avut loc în toate regiunile țării, are credința că reprezintă adevărata voință națională și are misiunea de a duce la izbândă lupta pentru emanciparea națională și încheierea Statului român.

În această credință, partidul național-tărănesc face apel la națiune, pentru ca în ziua de 6 Mai, în adunările simultane din toate centrele însemnate ale țării și mai cu seamă dela Alba-Iulia să i se încredințeze, în mod solemn și categoric, mandatul expres de a o duce la realizarea neîntârziată a emancipării sale politice, sociale și economice, în condițiile și cu mijloacele pe cari le va socoti potrivite.

În consecință congresului partidului național-tărănesc dela Alba-Iulia îi va reveni sarcina de a traduce, în hotărâri precise, sentimentul națiunii.

CETAȚENI,

Lupta noastră, având caracterul, nu de luptă politică

obișnuită, ci de adevărată acțiune națională, suuteți datori cu toți să vă dați prinosul și concursul pentru izbânda finală.

Trecând dar peste toate piedicile și amenințările, să ne dăm cu toții întâlnire la Alba-Iulia, București, Iași, Craiova, Cernăuți și Brăila, — Dumincă 6 Mai.

Onoarea națională și respectul ce trebuie să-l avem față de jertfele înaintașilor noștri, ne obligă să contribuim cu toți la înlăturarea, cu un ceas mai de vreme a primejdiei cîrmuirii liberale.

Comitetul de direcție al partidului național-tărănesc:

Președinte, IULIU MANIU

Vice-președinții: I. MIHALACHE

AL. VAIDA VOEVOD, GR. IUNIAN și PAUL BRĂȚĂȘANU.

Secretar general: Virgil Madgearu

Casier central: Mihail Popovici

Basmul cu venirea... Averescanilor

Dacă e posibil ca unii dintre învățați să susțină că în urma ultimelor cutremuri, pământul se va scutunda, cum n'ar fi posibil ca unele babe... politice să răspândească șvonuri despre venirea Averescanilor la Putere? Când mulți afirmă că Țarul Rusiei trăește, e posibil să se spună și despre Generalul Averescu că încă n'a murit de tot. Și totuși politicește a murit, pentru totdeauna, din momentul în care, pe lângă dovada incapacității partidului d sale — a mai dat opiniei publice și cel mai urâcios spectacol de necinste și servilism față de Liberali. Venit la Cîrma Țării, prin cea mai necontestată voință națională — logică sau nu — justificată ori ba, G-lul Averescu — uitând datoria ce isvora din marea încredere a masei — nepricepând că nu se putea menține decât pe aceiași încredere, și-a politicianizat proaspăta grupare care purta în ea și viiciul netrierii membrilor strănși în pripă uitând și de programul: cinste, muncă și legalitate, a lucrat de așa fel, încât a călcat aceste principii mai desăvârșit ca orice adversar al lor.

S'a pus sub ordinele liberalilor și după o scurtă guvernare de tristă amintire a fost dat jos.

A doua oară s'a strecurat la Putere, nu chemat de cineva, ci împins de Liberali, ca un prepus al lor luând locul Național-Tărăniștilor cari erau indicați de numărul lor în Parlament. Când au venit alegerile și din cinci deputați trebuiau scoși 300 G-lul Averescu a deschis epoca alegerilor barbare, ajunsă la culme sub Liberali. Scurta guvernare de a doua a Generalului s'a terminat în noaptea cea de pomină a celor 13 milioane și sluga, după ce se înfruptase cu ceva din bunul

Țării a fost gonită, fâțiș și cu vârtul cismeii, de acolo, de unde fusese așezat la adăpostul nopții, pe iuriș. Și Țara l-a asvârlit apoi de a simțit, din hotarele ei politice când aiegerile de anul trecut nu i-a încredințat nici un mandat de deputat.

Atunci, orice minte întreagă se întreabă: prin ce mijloace supra pământești, mai poate fi chemat Averescu la Putere!?

O lovitură, dată odată prin surprindere nu se mai poate repeta repeta atunci când cel isbit a fost făcut atent prin prima încercare mal cu seamă, când acei, cari au pus-o la cale și au admis-o nu mai sunt printre noi: Un lucru să știe toată lumea:

Înalta Regență mai poate tot lera pe Liberali, la putere și să treacă peste voința Țării cât o mai putea, sub motivul vreunui interes mare odată însă, nevoită să-i dea, jos Ea, nu poate, sub nici o justificare să stea să aleagă: Regența nu poate trece peste Partidul Național-Tărănist, care a băgat în Parlament 80 deputați în sângeroasele alegeri trecute și să cheme la Putere... grupulețul generalului Averescu care n'are în Parlament decât un deputat și acela intrat din mila Guvernului. Așa dar, să tacă babele politice; naivii să vie la realitate și prietenii noștri să aibă încredere în izbânda ce ne va sosi peste orice încercări ori piedici.

Al. I. Dumitrescu-Coltești

Suntem în primăvară!

Suntem în primăvară. Întreaga fire e redeșteptată. Pretutindeni se simte înfrigurare. Puterea vieții, adormită sub apăsarea zăpezii grele și viscolilor înghețate, ia cunoștință că ea, numai ea poate să renască întreaga lume și se pregătește de de acțiune.

Și viața își urmează cursul.

Încet, încet, crește lumina în mintea poporului și se ridică norii, lăsând să se ivească la orizont, soarele adevărului și dreptății sociale.

Milioane de țărani și muncitori de tot felul strălucesc în lumina aceasta, și se înviorează la căldura ei, dătătoare de viață nouă.

Suntem în primăvara redeșteptării țărânimii, finuță de atâtea veacuri în sărăcie și besna neștiinței; în robia economică și sufletească.

Lumina și căldura soarelui primăvăratic al adevărului și dreptății topește gheața și acoperământul țesut din minciună, furt și violență și începe să rămână din ce în ce tot mai goală, așa urâtă cum e în adevăr, societatea strângătorilor de bogății, partidul liberal, care se crede stăpân nediscutat al acestei țări.

Încearcă această bandă a strângătorilor de arginți, a violența-

torilor voinței poporului, a desfrânaților și risipitorilor să-și acopere și de acum înainte goliciunea ei desgustătoare. Unde acoperământul de minciună e topit de flacăra adevărului aprinsă în sufletul mulțimii, încrucisează baionete jandarmărești ori imprăstie fum de gloanțe; aruncă monede strălucitoare ori, desperați, trag de mantia regală, ca să o întindă peste păcătosul trup, plin de urmele atâtor ticăloșii. Zadarnic!

Nimeni nu mai e orb. A venit primăvara, primăvara redeșteptării poporului. Soarele adevărului se ridică tot mai sus și razele lui, din ce în ce mai călduroase, topesc acoperământul cu strălucire false, jăurit din minciună.

Lumina s'a făcut și ticăloșii nu mai pot fi tănuite în întunec.

Doborât și încătușat printr'o muncă de rob, de veacuri întregi, poporul ridică cu mândrie capul.

Robii devin oameni liberi nu numai trupește, dar și sufletește. Acesta-i drumul cel nou al vieții neamului nostru.

Sunt în această țară și orbi cari se fac că nu văd semnele neîndoioase ale deșteptării poporului.

Bolșevism, zic aceștia, nu-i conștiință cetățenească. Țăranii, muncitorii, cărturarii, sunt dușmani ai patriei. Noi singuri, liberalii, strângătorii de arginți, iubim țara. De aceea nu plecăm dela conducerea ei, ca s'o apărăm cu... experiența noastră.

Dar cine este prostul care să nu vadă astăzi cu ce fel de iubire e condusă țara?! Cine nu simte strângere de inimă când vede țara lui umilită de alte neamuri din cauza conducerii ei rele, când vede că viața ei economică se svârcolește de dureri mortale? O fi o patrie căreia-i merge bine, patria liberală, a cătorva strângători de bogății. Dar patria cea mare, a producătorilor, a țărănilor, a muncitorilor de toate categoriile e în sapă de lemn. Acesta-i adevărul ce nu-l poate acoperi minciuna cu bolșevismul ori pericolul patriei, nici baionetele, nici gloanțele, nici purpura domnească.

A venit primăvara. Mersul vieții nu se poate opri. Soarele nu se mai scoboară nici pentru o clipă mai jos, ci se saltă tot mai sus, răspândind tot mai luminoase și mai călduroase raze. Firea s'a desmorțit. Puterea vieții amorțită a început acțiunea. Ea nu se mai oprește.

Fericiți cei ce au lucrat pentru desfundarea isvorului nescecat de viață — poporul — înfundat de atâtea amar de ani, de mocirla tuturor scursorilor venite de peste hotare și amorțit de de răceala unei ierni atât de îndelungate. Fericit poporul care s'a trezit la viața nouă, în care-l ch i a mă primăvara redeșteptării lui.

Puterea lui, lumina minții, ascunsă de atâtea vreme în palatele stăpânilor, e cucerita de acum.

Se vor topi în curând și ultimile sloiuri de gheață rămase în funduri de suflete goale și vom fi atunci în plină primăvară primăvara vieții țărânești a României.

MIHAIL ROȘIANU

Matecești

Mentalitate

Lunga și abuziva guvernare pseudo-liberală în Țara Românească, venind ca o continuare, puțin întreruptă, a dominațiunii fanariate, a dus la o mentalitate specifică, la monopolizatorii vieții noastre de stat — aceia de a se considera stăpâni, nediscuțați și pe toate actele vieții individuale. Liberalii nu concep și nu admit ca să se miște ceva, în România, fără știrea lor — și să se facă ceva fără voia lor. Pretind ca totul să graviteze în juru-le — ca totul să poarte pecetia aprobării lor, într'o stânsă dependență ca într'un adevărat sistem planetar. O mentalitate dela stăpân la sclavă — un control dela suzeran la aservit care nu poate contracta, nu poate negustori și nu se poate nici căsătorii fără voia, segniorului — după ce, în prealabil — aceasta și-a luat dijma sa. Dela cei mai mari până la importanții periferici liberali, mentalitatea e aceeași. Un caz dintr'o mie, ilustrează, în mic, un întreg sistem.

Organizația Național-Țărănișă, din Vâlcea, a deschis subscripțiile pentru banca „Țăranul Vâlcean” și inițiatorii s'au adresat atât prietenilor politici cât și oamenilor independenți, doritori de a-și plasa capitalul într'o întreprindere serioasă. Intre aceștia s'a grăbit să subscrie și să depună și D-l I. Beret, mare măcelar din orașul nostru. A fost de ajuns acest gest, de „rebeliune”, din partea unui comerciant rămnicean — cărnuirea locală consideră pe toți comercianții acestui oraș ca aserviții ei — ca D-l Prefect I. Niculescu să se facă foc, de teama acestui precedent periculos.

A chemat la D-sa pe D-nul Primar Mitică.

— „Ce păzești D-ta, Mitică în acest oraș?”

— „— ?!”

— „Păi, bine, D-le, se poate să lași D-ta, pe Beret, pe Vlad, pe... să subscrie la Banca... ălora... și să nu iei nici o măsură!? Nu te gândești că acest început... e primejdios?”

— „Ce puteam să le fac D-le Prefect, să-i leg?!”

— „Rău — f. rău. Du-te și vino cu Beret, aici!”

D-l Primar, la D-l Beretz:

— „Ce mi-ai făcut D-le Beretz?”

— „Ce ți-am făcut D-le Primar? Eu știu că n'am făcut nimic.”

— Bine. D-le — se poate una ca asta să subscrie D-ta la banca... ălora și să-mi ridici pe Prefect, în cap?!”

— E! asta-i numai?! Am scris, fiindcă socot să sunt stăpân pe averea mea.

— Să mergi la D-l Prefect!

— La ce să merg?

— Te chiamă până acolo.

— N'am de ce merge. Să dau vreo socoteală? Nu găsesc.

— Te rog eu să mergi — altfel mi-aprind foc în cap — te rog, lasă tot și vino să scap de gura lui.

— Fiindcă mă rogi D-ta merg, dar numai ca să-ți fac voia.

La D-l Prefect Niculescu:

— Vă salut D-n Prefect?

— Cum ți-ai permis D-le Beretz să subscrie la banca... ălora?

— Nu înțeleg!

— Trebuie să înțelegi că negustorilor din orașul meu, nu le este îngăduit să lucreze contra mea. Auzi D-ta, un negustor — să facă politică împotriva noastră, să întărească pe țărăniști! — Te-ai dus la Dinu Simian! Te-ai făcut bolcevist! Ai să vezi consecințele. Să-ți retragi banii subscriși... altfel...

— Ascultă D-le Prefect. Când e a de pe urmă, eu nu atârnu de nimeni. Am averea mea — făcută prin munca mea și fac ce vreau cu ea. Nu sunt sluga nimănui. Mă duc și-mi strâng banii de pe unde îi am răspânduți — și subscriu două milioane, nu două sute de mii. — Vă salut.

— Punct... și fără comentarii.

„In discret”
p. conf. A. D. C.

D-l Duca rezistă?

Ziarele afirmă că guvernul liberal n'a plecat până acum dela cârmă din pricina D-lui Ion Dukas, care l-a determinat să se împotrivescă voinței maselor.

Noi Vâlceni cari am avut de atâtea ori ocaziunea de a constata lărgimea orizontului prevederilor D-lui Dukas, ne întrebăm: Pe ce își sprijină D-sa curejul și hotărârea de a rezista forței poporului, care-l invită să plece dela cârmă țării.

Pe ce? Pe forța baionetelor? Dar mânuitorii baionetelor sunt fiii ai acestui popor terorizat și vlăguit și nu li se poate cere mereu să înăbușe dorința de libertate, dreptate și omenie a părinților și fraților lor, pentru plăcerile sadice ale bandeii de cămătari și tirani de sub firma partidului liberal.

Pe forța minciunilor din presa lor, prăvălitate asupra partidului maselor organizate, partidul național-țărănesc? Dar cine mai poate crede azi ce scriu oficioasele liberale, când s'a făcut dovada că ele sunt canale de scurgere a tuturor calomniilor inventate de niște oameni ajunsii la ananghie.

Azi marea majoritate a cetățenilor pune mâna la nas și întoarce capul, când vede un ziar liberal.

Nici presa, nici baionetele nu oferă baze de rezam rezistenței guvernului liberal. Atunci pe ce vă sprijiniți D-le Duca? De sigur, nu puteți invoca competența în conducere după ce ați sărăcit țara și ați compromis-o în afară.

Credeți, poate, că aveți încă popularitate?

Da, aveți. La sate vă rezemați pe autoritatea și prestigiul dezertorilor și șnapanilor pe cari i-ați ghiftuit din avuția țării.

La orașe vă rezemați pe tirania băncilor și pe concursul câtorva preținși intelectuali, cari n'au nimic siânt în viață și cari, pentru satisfacerea intereselor sau ambițiilor, sunt gata să intre și'n slujba Satanei. Lingușirile lor și falșele iurăminte de credință, pot să vă dea iluzia popularității.

Dar masele oprimate și exploatare vă urăsc și stau cu capsă pusă.

În fiecare zi se lărgeste golul în jurul partidului D-voastră Cei cinștiți sufletește, vă părăsesc desgustați și revoltați.

Nici disciplina de partid, nici perspectiva ciolanelor de ros nu mai poate comprima conștiința morală a celor cari o mai au.

Ați avut o strălucită dovadă în această privință chiar în fieful Dv., acum de curând din partea învățătorilor.

Potrivit tendinței D-v. de a liberaliza totul, ați încercat să-i determinați pe învățători să înlăture dela conducerea băncii lor, pe acei cari nu sunt liberali, ca s'o transformați în instrument de opresiune și asevrire politică. Și pentru aceasta ați pus pe Prefectul D-v. — subtilul și înțeleptul bulgar Mahane — împreună cu toți Inspectorii, Revizorii și slugoii pe cari îi mai aveți, să preseze pe învățători, să voteze pe cei cari vă să sunt instrumente servile. Și învățătorii revoltați, cu drept cuvânt, contra acesior procedee v'au înfrânt voința, trântind în alegeri oameni D-v. Și unii dintre învățători erau înscriși în partidul liberal; dar conștiința lor morală, setimintele de libertate și demnitate au fost mai puternice decât orice alte considerații.

Această conștiință morală, această sete de libertate, demnitate și dreptate pe cari le nesocotiți și le încălcați, au distrus țaria partidului D-v. Masele vă urăsc și cer să le slăbiți cu dragostea.. D-v. vă împotriviți lor, fără să aveți vreun punct de rezam.

Dați-vă la o parte, D-le Ducas, că vă strivește tăfalugul...

printr'o subliniată atitudine de dispreț față de lucrările necesitate încă de aplicarea reformei agrare.

„Acestea sunt unele din numeroasele cauze producătoare de enervare — ca să nu zic altfel — ce se manifestă azi în Ardeal.

„Toate ilegalitățile, toate furturile de urne, toate samavolnicile, bățiile, jafurile, suprimările libertăților constituționale, toate laolaltă au creat un desechilibru sufletește înspăimântător. Poporul nu mai vrea să știe de guverne de uzurpațiune. El vrea restabilirea echilibrului prin reîntegrarea omeniei constituționale.

„Desarmonia dintre guvernanți și guvernați turbură liniștea țării.

„Și toate aceste nemulțumiri se concretizează azi în Alba-Iulia”, care e noțiunea rezumativă a tuturor calamităților ce s'au abătut asupra României de 8 ani de zile încoace.

„De 8 ani de zile liberalii, și sateliții lor, în loc să ne ducă pe calea progresului, ne-au dus la... sapă de lemn.

„Și iată de ce lumea așteaptă cu atâta înfrigurare dela „Alba-Iulia” încetarea întregului sistem de guvernământ de până azi, care, de alt minteri, e în plin faliment.

„Alba-Iulia e deocamdată încă o supapă de siguranță și o nădejde că nu va fi nevoie de „o eșire din legalitate” — cum ar zice guvernanții noștri de azi — ci o manifestatiune impunătoare, din care să se vadă că întregul popor e de partea partidului național-țărănesc, este suficientă pentru „se reintra în legalitate”, după concepția și credința noastră.”

— „Cred că până la Alba-Iulia, însăși realitatea vijeliei va folosi.

„Lumea nu are să se mai ocupe de teorii constituționale, neconstituționale, sau supraconstituționale, ci va încerca să-și recâștige echilibrul și siguranța pierdută.

„În tot Ardealul, credința că Alba-Iulia va îndrepta lucrurile, e enormă. Nu mai vorbesc de entuziasm, căci la evenimente de acestea mari, nu mai joacă rol partea sentimentală. E vorba de hotărârea cu care populația, până și cea mai lipsită de mijloace e gata de sacrificii pentru ca adunarea dela Alba-Iulia să fie ținută, fie că guvernul va voi fie că nu va voi.

UN POPOR DĂRZ

„Și în această privință, am văzut zilele trecute lucruri cu adevărat edificatoare. Am văzut populația din sate îndepărtate cu o sută de kilometri de locul adunării, hotărârită să meargă pe jos, în batalioane încheiate, spre Alba-Iulia.

Ce va însemna Alba-Iulia

de MIHAI POPOVICI, fost ministru

Entuziasmul în Ardeal en e mai pomenit de mare, pentru Alba-Iulia. La tot pasul, orice om întâlnit îți va vorbi de adunarea dela 6 Mai.

In general, entuziasmul e ceva spontan și nu trebuie să-i cauți o explicație, căci el isvorăște din sinceritatea cu care sufletul omului reacționează în fața unui eveniment, a unei opere de artă sau a simpatiei pe care un alt om o degajează.

Ei bine, entuziasmului pentru Alba-Iulia, trebuie găsită și o altă explicație, căci nu e entuziasmul unui singur individ, ci e vorba de izbucnirea sufletească a câtorva milioane de oameni.

„O primă explicație e nemulțumirea generală. Și această nemulțumire, la rândul ei, e cauzată de diferite împrejurări. Una din ele — și de sigur nu cea mai puțin importantă — e sărăcia în care

se sbate majoritatea populației de peste munți. Am putut constata singur, cât de lipsită de temei e legeada banilor, pe cari țărani îi au ascunși la chimir sau după vatră. O mizerie cruntă domnește peste tot, și nimic nu nu predispune mai mult sufletește, pentru manifestațiunile de acest fel, decât mizeria.

— Ce așteaptă lumea dela Alba-Iulia?

„Populația își dă seama nu numai de mizeria internă pe care o trăește, dar și de mizeria externă, pe care o percepe indirect. În sufletul fiecărui s'a fixat sentimentul de izolare în care se află țara: o izolare față de marile puteri.

„Și lucrul acesta se simte cu atât mai dureros, cu cât minoritatea maghiară așteaptă față revizuirea tratatului dela Trianon, manifestându-se printr'o purtare jantșoșă, prin amânarea oricărui tranzațiuni și

„Prin multe alte locuri am găsit făcându-se repartitia contribuțiilor pe întreg satul, ca să se poată acoperi cotelnelile celor ce vor merge la marea adunare în numele locuitorilor.

„Și, spre regretul unor a-numiți politicieni, trebuie să mărturisesc că n'am văzut nicăeri pe nimeni, care să se ridice în contra Alba-Iuliei! Nici măcar simbriașii guvernului n'au curajul s'omai facă.

„Valul care mână spre Alba-Iulia crește, crește merou. Și nu uitați că mai sunt două săptămâni până atunci.

„Întreg Ardealul e răscolită sufletește și, spre surprinderea mea, am văzut cunoscându-se data de 6 Mai la care se va ține adunarea, în satele cele mai îndepărtate, chiar acolo unde nici poșta nu pătrunde.

„Și lucrul e explicabil, căci această manifestațiune e cu mult mai mult decât o propagandă politică.

„Alba Iulia este un strigăt de disperare eșit din instinctul de conservare al poporului român“.

— „Este interesant, momentul în care liberalii au pornit această campanie: imediat după ce șeful nostru și-a concretizat atât de perfect gândul său prin cuvintele:

„Prefer să fiu în pământ sau la Jilava“ de cât să văd Ardealul din nou sub stăpânirea ungurească“.

„Dacă liberalii s'ar gândi mai puțin la interesul lor de partid și mai mult la interesele superioare ale țării, ei s'ar folosi de mijloacele pe cari le au la îndemână spre a populariza nu numai în țară, ci și în streinătate, aceste cuvinte.

„Ce răspuns mai bun se poate da acțiunii lordului Rothermere — mai ales în momentul când un factor cu răspundere în politica mondială pare a duce apa la moara lui—decât aceste cuvinte rostite de șeful partidului care reprezintă Ardealul.

„La alegerile trecute, cu toate presiunile ne mai pomenite, cu toate falșurile de urne, noi am obținut majoritatea în Ardeal.

„Și când șeful partidului care a obținut, în aceste condiții, majoritatea, vorbește astfel, — guvernul în loc să trmbițeze vorbele lui, pentru ca lumea să vadă ce gîndește Ardealul, le răstălmăcește, afirmînd că acest partid vrea desmembrarea Ardealului? Se poate un ajutor mai eficace pentru propaganda lui Rothermere?

„Noroc că toată lumea cunoaște mentalitatea liberală, în stare să sacrifice, pentru

interesele de partid, cele mai sfinte interese ale țării-

EXEMPLE DIN ULTIMII ANI

„De altfel, nu în toteauna campaniile liberale contra noastră—continuă fostul ministru de finanțe—se bazau pe fantoma separatismului. În alte rânduri, liberalii ne acuzau mereu că nu suntem partid unitar, pentru că am făcut o serie întreagă de fuziuni.

„Dar ce înseamnă aceste fuziuni, decât dorința noastră de a sparge zidurile cari înconjurau Ardealul?

„Dorința noastră de a ne uni cu frații noștri a fost atât de mare, în cât uneori ne-am grăbit și, astfel nu toate fuziunile noastre au dat roadele dorite. Găsim astăzi, printre cei mai vajnici adversari, pe unii cu cari noi fuzionaserăm, în contra sfaturilor multor prieteni sinceri ai noștri. Noi am preferat însă să fuzionăm cu grupări nesigure, pentru că am socotit în totdeauna că răul pe care ele ni l'ar putea face, ar fi mai mic decât rămânerea noastră în „splendidă izolare ca partid ardelean.

„A venit apoi fuziunea cea mare cu partidul țărănesc din vechiul regat și din Basarabia. Dela această fuziune încocoace, noi suntem partidul cel mai încheșat din țară, avem cel mai mare număr de partizani, avem organizații până și în cele mai mici colțuri ale celor mai îndepărtate provincii,—dela Sighetul Marmăției la Bazargie, dela Moldova Nouă din Banat la Hotiș, dela Curtici la Cetatea Albă.

„Atunci cum putem fi socotiți ca separatiști sau regionaliști? Nu-și dau seama liberalii că e stupid ceea ce spun.

REGIONALIȘTI, ASTA-I ALTCEVA

„Ori, poate, se numește regionalis tendința ca toate regiunile țării să fie socotite ca egal îndreptățite la avantajile statului; să fie în mod egal luate în considerație, când e vorba să li se promoveze interesele; să fie deopotrivă consultate, când e vorba să se ia măsuri legislative ori administrative? Dacă acesta este regionalismul, atunci, da, suntem regionaliști, și o proclamăm în gura mare.

„Noi înțelegem unificarea reală a tuturor instituțiilor în decurs de decenii, prin introducerea în țară întreagă a acelor sisteme, cari se vor fi dovedit mai practice, indiferent dacă prin aceasta se va introduce în vechiul regat o instituție din Ardeal ori Basarabia, sau viceversa. Prin aceste procedee, noi suntem cei cari vrem să consolidăm unirea, și tocmai cei ce urlă mai mult contra regionalismului sunt, în acelaș timp și cei cari periclitează unirea.

„Dar lucrul acesta, nu-l pot pricepe liberalii. Ei recurg până și al

ajutorul Budapestei, dacă pot astfel lovi în noi.

„Când un partid duce țara de răpă, acaparând puterea, menținându-se prin furturi de urne, prin abuzuri, prin falsificarea votului universal, Budapesta se bucură. Aceasta este evident.

„Dar soluția care e? Să suportăm și mai departe jugul liberal, pentru ca țara să fie dusă nu la marginea, ci în fundul prăpastiei de unde nu mai este salvare, ca să obținem certificat de patriotism dela liberali?

„Nu, n'avem nevoie de aceste certificate.

„Dacă primejdia Budapestei este atât de mare — și noi credem că este—incât să fie nevoie de un sacrificiu patriotic pentru a salva țara, acest sacrificiu trebuie să-l facă liberalii.

„Prin Alba-Iulia, țara se va rosti definitiv și hotărât.

„Dar, cred că am vorbit prea mult despre elucubrațiile liberele. Ceea ce interesează, este că unanimitatea Ardealului știe ce vrea și nu acuzările liberale ne vor face pe noi să ne schimbăm tactica.

Prescripția nelegiuirilor

Dacă măsluitorii alegerilor din vara anului trecut — grație cărora istoria politică a înregistrat cea mai odioasă falsificare a expresiei voinței a acestei Țări — și n'au obținut amnistia sperată, nu s'au dat bătăuși.

Amnistia electorală, pânza deasă de întunec așternută asupra tuturor nelegiuirilor criminale, înăbușitoarea glasului Dreptății, des nădejdea celor cari doresc îndreptarea acestei Țări, n'a fost acordată măsluitorilor.

Măsluitorii nerușinați și în conștiință nu și-au dat seama despre desgustul moral numerului ce decurge din mușamălisarea de foarte multe ori au luat forme de omucideri ordinare. Înaltă Regentă hotărâtă, a dat dovadă că voește a pune capăt criminalilor procedee Organele Judecătorești au fost sesizate de plângeri, cari constituiesc numai o infimă părticică din spuzenia de nelegiuiri săvârșite sub patronajul marelui măsluitor, fățarnicul cu circulări feciorelnice adresate subalternilor săi Prefecți, căci spuzenie de nelegiuiri s'au săvârșit în fiecare Județ.

Totuș aceste plângeri însumează un număr enorm de afaceri pendinte spre cercetare la Parchetele Tribunalului, Cabinetele de instrucție, Judecătoriale Ocoale—

În prescripție și au pus toată nădejdea măsluitorii nelegiuiri speriați de perspectiva discuțiilor publice cari urmau să ce facă la Curțile cu Jurați (pentru infractorii nefuncționari publici) și la Tribunalele pentru infractorii funcționari și prin cari discuțiuni s'ar fi făcut dovada mijloacelor frauduloase și extrem de brutale prin cari măsluitorii și au scos din urne mameluții.

Măsurile au fost luate prin ministerul Justiției unde Procurorii au fost chemați și rugați de Ministrul Dreptății să facă astfel ca infracțiunile electorale să se prescrie.

Auzita-ți voi inpricinați cari vă puneți în Justiție nădejdea dobân-

dirii drepturilor voastre încălcate“

Ce însemnează conștiința, prestigiul și demnitatea magistraților pentru criminalii măsluitori?

Rezultatul prescripția nelegiuirilor măsluitorului, rezultate din nedeschiderea acțiunei publice de către Procurori (conform art. leg. electorală) Totuși șeful măsluitorilor a avut nefericirea ca în chiar fieful său electoral Județul Vâlcea să se deschidă acțiune publică contra agenților săi electorali (funcționari și infuncționari) într'un mare număr de afaceri electorale din sumedenia de afaceri de asemenea natură a căror cercetare sa făcut de Cabinetele de Instrucție și judecătoriale de Ocoale, cercetări cari au atras urgia marelui Șef măsluitor asupra Primului Procuror D. Stănescu, care a fost strămutat în Ardeal Pentru restul nelegiuirilor electorale prescripția.—

Rugămintea redacției

Trebuie să amintim din nou prietenilor noștri că ne fac sarcina foarte anvoioasă prin munca exclusivă la care ne obligă—și ne fac repetatele străduinții prea sarbede prin aceea că foaia noastră apare în condițiuni de slabă redacție. Nue e suficient entuziazmul de-o oră în întrunirile comitetelor, nici chiar plata regulată a abonamentului.

Este, în schimb, foarte binevoită critică justă că așa cum apare foaia noastră, este monotonă, nu interesează județul, nu stârnește dorința de a fi citită! este plină de articole de doctrină politică și de literatură socială, este, în fine-o fițuică do provincie fără nervi și fără culoare. Redactorul „Cercului“ e cel dintâi care să recunoască temenicia acestor observațiuni și de câte ori a avut prilejul le-a întărit cu alte neajunsuri de cari—personal—se resimte.

Tocmai pentru aceasta și pentru a face pe acei cari știu să țină un condei în mână, care locuiesc în tot județul și se lovesc de atâtea neomenii, cari cunosc atâtea fapte ce pot interesa publicul cititor și din cari se pot trage învățături aceia cari au și pasiunea politică—în sensul corect și bun al cuvântului—și cari caută deci îndreptări în viața socială la aceia cari se îngrețșiază de lectura sălcie a prozei de până acum din „Cercul“ acei, mai ales, cari înțeleg să dea o mână de ajutor organizației, în lupta prin presă alături de toată cealaltă; acei cari și știu să scrie — și, slavă Domului! avem în partid destui; acei, pentru care viața este o luptă, mai ales în politică, care-și cunosc adversarii și-i detestă pentru anumite fapte pe cari le cunosc; toți aceștia dacă ar sacrifica de două ori pe lună, câte-un sfert de oră pentru partid și organizație, negreșit ar da gazetei alt aspect, alt înțeles.

Și pentru ca toată această contribuție să nu pară opera frodigioasă a redacției, toți cei de mai sus să-și semneze articolele — cel puțin cu pseudo-nume. —

Vom reuși astfel să nu mai apărem în condițiile de azi (spre nemulțumirea noastră și liniștea adversarilor) ci, cum trebuie.

VICA GEORGESCU
Redactor